

Opracowano na
podstawie: Dz. U.
z 2003 r. Nr 166,
poz. 1611, z 2004
r. Nr 42, poz.
386, Nr 93, poz.
890.

U S T A W A

z dnia 30 lipca 2003 r.

o uruchamianiu środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej

Art. 1. Ustawa określa zasady uruchamiania środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej, zwanego dalej „Funduszem”.

Art. 2. 1. Środki pochodzące z Funduszu mogą być wydatkowane przez jednostki organizacyjne, którym minister właściwy do spraw finansów publicznych udzielił akredytacji jako agencjom płatniczym.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych przed udzieleniem akredytacji dokonuje sprawdzenia stanu przygotowania jednostki organizacyjnej do obsługi środków pochodzących z Funduszu i ustala, czy procedury i struktura organizacyjna danej jednostki gwarantują, że:

- 1) udzielenie zgody na dokonanie płatności ze środków Funduszu będzie poprzedzone sprawdzeniem wniosku o płatność pod względem formalnym i merytorycznym;
- 2) płatności będą rejestrowane w księgach rachunkowych;
- 3) niezbędne dokumenty będą składane w ustalonym terminie i wymaganej formie.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może powierzyć sprawdzenie, o którym mowa w ust. 2, innym podmiotom uprawnionym do przeprowadzania audytu zewnętrznego.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, kryteria akredytacyjne dla agencji płatniczych, uwzględniając w szczególności:

- 1) funkcje agencji płatniczych wobec Funduszu;
- 2) warunki przekazania niektórych funkcji agencji płatniczej innym jednostkom organizacyjnym;

- 3) tryb tworzenia procedur dotyczących realizacji płatności i podziału obowiązków;
- 4) konieczność zapewnienia przez agencję bezpieczeństwa systemów informatycznych;
- 5) konieczność zapewnienia przez agencję prowadzenia rachunkowości i ewidencji dłużników;
- 6) rozliczanie zaliczek i stosowanie zabezpieczeń należności;
- 7) prawidłowe funkcjonowanie audytu wewnętrznego;
- 8) tryb postępowania z płatnościami nienależnymi.

Art. 3. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych ustanawia agencję płatniczą, w drodze rozporządzenia, określając:

- 1) nazwę i siedzibę agencji płatniczej;
- 2) zakres udzielonej akredytacji;
- 3) datę udzielenia akredytacji.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych przekazuje Komisji Europejskiej informacje i dokumenty dotyczące ustanowienia agencji płatniczej oraz wszelkich zmian w tym zakresie.

Art. 4. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w przypadku gdy jednostka organizacyjna nie spełnia wszystkich kryteriów akredytacyjnych, o których mowa w art. 2, może udzielić na czas oznaczony warunkowej akredytacji w trybie, o którym mowa w art. 3 ust. 1, określając:

- 1) nazwę i siedzibę agencji płatniczej;
- 2) zakres udzielonej akredytacji;
- 3) datę udzielenia akredytacji;
- 4) zmiany, które powinny być wprowadzone w celu spełnienia wszystkich kryteriów akredytacyjnych oraz termin wprowadzenia tych zmian.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych przekazuje Komisji Europejskiej informacje i dokumenty dotyczące warunkowego ustanowienia agencji płatniczej oraz wszelkich zmian w tym zakresie.

Art. 5. 1. Agencje płatnicze, każda w zakresie swojej właściwości, przekazują odpowiednio ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi i ministrowi właściwemu do spraw rynków rolnych, zwanych dalej „jednostką koordynującą”,

wymagane przepisami Unii Europejskiej sprawozdania i informacje, w szczególności z zakresu:

- 1) planowanych wydatków z Funduszu;
- 2) dokonanych wydatków z Funduszu;
- 3) danych sprawozdawczych dotyczących wydatków z Funduszu.

2. Jednostka koordynująca na podstawie otrzymanych sprawozdań i informacji, o których mowa w ust. 1, sporządza sprawozdania i informacje, które przesyła Komisji Europejskiej w terminach określonych przepisami Unii Europejskiej.

3. W uzasadnionych przypadkach jednostka koordynująca może wystąpić do Komisji Europejskiej o przedłużenie terminów przekazania sprawozdań i informacji, o których mowa w ust. 2.

4. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi i minister właściwy do spraw rynków rolnych określają, w drodze rozporządzenia, zakres, tryb oraz terminy przekazywania sprawozdań i informacji, o których mowa w ust. 1, uwzględniając przepisy Unii Europejskiej dotyczące obowiązków sprawozdawczych związanych z wydatkowaniem środków pochodzących z Funduszu.

Art. 6. Minister właściwy do spraw rolnictwa przekazuje Komisji Europejskiej wymagane przepisami Unii Europejskiej informacje dotyczące funkcjonowania jednostki koordynującej.

Art. 7. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych sprawuje nadzór nad agencjami płatniczymi w zakresie spełniania przez te agencje kryteriów akredytacyjnych, o których mowa w art. 2 ust. 4.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w przypadku stwierdzenia przez Komisję Europejską nieprawidłowości w wydatkowaniu przez agencje płatnicze środków Funduszu, przesyła Komisji Europejskiej informacje o podjętych działaniach w celu zapewnienia zgodności wydatkowania środków pochodzących z Funduszu z zasadami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

Art. 8. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia, cofa akredytację, jeżeli agencja płatnicza nie spełnia wymaganych kryteriów akredytacyjnych i nie wprowadzi w wyznaczonym terminie zmian, które powinny być wprowadzone w celu spełnienia wszystkich kryteriów akredytacyjnych, określając w szczególności:

- 1) nazwę i siedzibę agencji płatniczej, której cofnięto akredytację;
- 2) przyczyny cofnięcia akredytacji;
- 3) datę cofnięcia akredytacji.

2. Agencja płatnicza, której została cofnięta akredytacja, niezwłocznie przekazuje pełną dokumentację i bazy danych w zakresie udzielonej akredytacji agencji płatniczej wskazanej przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Art. 9. 1. Środki pochodzące z Funduszu są gromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym ministra właściwego do spraw finansów publicznych, prowadzonym przez Narodowy Bank Polski.

2. Środki pochodzące z Funduszu zgromadzone na rachunku bankowym, o którym mowa w ust. 1, są przekazywane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych agencjom płatniczym na podstawie wniosków ministra właściwego do spraw rozwoju wsi i ministra właściwego do spraw rynków rolnych.

3. Obsługę bankową rachunków agencji płatniczych w zakresie środków pochodzących z Funduszu i krajowych środków publicznych przeznaczonych na współfinansowanie prowadzi Narodowy Bank Polski na podstawie umów rachunku bankowego.

Art. 10. Właściwość poszczególnych agencji płatniczych w zakresie realizacji płatności z Funduszu określają odrębne przepisy.

Art. 11. W ustawie z dnia 29 grudnia 1993 r. o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 1994 r. Nr 1, poz. 2, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 7:
 - a) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Agencja prowadzi rachunkowość zgodnie z odrębnymi przepisami, jeżeli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.”,

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1994 r. Nr 80, poz. 369 i Nr 98, poz. 473, z 1997 r. Nr 41, poz. 255, Nr 79, poz. 484 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 48, poz. 547 i 550 i Nr 88, poz. 983, z 2001 r. Nr 3, poz. 19, Nr 29, poz. 320, Nr 38, poz. 452, Nr 125, poz. 1363 i Nr 129, poz. 1438, z 2002 r. Nr 112, poz. 976 i Nr 143, poz. 1197 oraz z 2003 r. Nr 52, poz. 450 i Nr 64, poz. 592.

b) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Agencja prowadzi odrębne księgi rachunkowe dla:

- 1) środków pochodzących ze Specjalnego Programu Akcesyjnego na Rzecz Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich oraz krajowych środków publicznych przeznaczonych na współfinansowanie tego programu,
- 2) środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz dla krajowych środków publicznych przeznaczonych na współfinansowanie – w przypadku pełnienia funkcji agencji płatniczej w rozumieniu ustawy z dnia 30 lipca 2003 r. o uruchamianiu środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz. U. Nr 166, poz. 1611).”;

2) w art. 11 dodaje ust. 3–8 w brzmieniu:

„3. Agencja tworzy wyodrębnione fundusze specjalne ze środków, o których mowa w art. 7 ust. 6a.

4. Prezes Agencji ustala, w drodze decyzji administracyjnej, kwoty nienależnie lub nadmiernie pobranych środków:

- 1) pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej,
- 2) krajowych, przeznaczonych na realizację Wspólnej Polityki Rolnej.

5. Do należności, o których mowa w ust. 4, stosuje się przepisy Działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926, z późn. zm.²⁾).

6. Uprawnienia organu podatkowego określone w ustawie, o której mowa w ust. 5, przysługują Prezesowi Agencji jako organowi pierwszej instancji. Prezes Agencji może upoważniać pracowników Agencji do wydawania decyzji w sprawach, o których mowa w ust. 4.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95, Nr 28, poz. 434, z 2000 r. Nr 94, poz. 1037, Nr 116, poz. 1216, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1315, z 2001 r. Nr 16, poz. 166, Nr 39, poz. 459, Nr 42, poz. 475, Nr 110, poz. 1189, Nr 125, poz. 1368, Nr 130, poz. 1452, z 2002 r. Nr 89, poz. 804, Nr 113, poz. 894, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387 oraz z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 137, poz. 1302.

7. Od decyzji, o której mowa w ust. 4, przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.

8. Do egzekucji należności, o których mowa w ust. 4, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.”;

3) po art. 11 dodaje się art. 11a w brzmieniu:

„Art. 11a. 1. W sprawach dotyczących ustalenia nienależnie lub nadmiernie pobranych środków, które zostały przekazane przez Agencję na podstawie umowy cywilnoprawnej w związku z realizacją Wspólnej Polityki Rolnej:

- 1) pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej,
 - 2) krajowych, przeznaczonych na realizację Wspólnej Polityki Rolnej
- stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego.

2. Do egzekucji należności, o których mowa w ust. 1, na rzecz Agencji, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Do egzekucji należności pochodzących ze Specjalnego Programu Akcesyjnego na Rzecz Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich oraz krajowych środków publicznych przeznaczonych na współfinansowanie tego programu, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego.”.

Art. 12. (uchylony).

Art. 13. W ustawie z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, Nr 45, poz. 391, Nr 65, poz. 594 i Nr 96, poz. 874) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

a) w ust. 1 pkt 2 i 2a otrzymują brzmienie:

„2) środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej;

2a) środki pochodzące ze źródeł zagranicznych, niepodlegające zwrotowi, inne niż wymienione w pkt 2;”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Do środków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zalicza się:

- 1) środki przeznaczone na realizację programów przedakcesyjnych;

- 2) środki pochodzące z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności;
- 3) środki Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnych „Sekcja Gwarancji”;
- 4) inne środki.”;

2)–5) (uchylone);

6) art. 30a otrzymuje brzmienie:

„Art. 30a. Przy wydatkowaniu środków, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2a i ust. 3 pkt 1, 2 i 4, a także środków przeznaczonych na współfinansowanie programów i projektów realizowanych z tych środków stosuje się odpowiednio zasady rozliczania określone dla dotacji z budżetu państwa.”;

7) art. 30b otrzymuje brzmienie:

„Art. 30b.1. Szczegółowe warunki wykorzystania i rozliczania przyznanych środków, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1, 2 i 4, określa umowa zawarta z beneficjentem pomocy udzielanej z tych środków. Do rozliczenia środków, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 3, stosuje się odrębne przepisy.

2. Minister Finansów sprawuje nadzór finansowy w zakresie środków, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2, w szczególności nad podmiotami:

- 1) nadzorującymi programy lub projekty realizowane z tych środków;
- 2) dysponującymi tymi środkami.

3. Sposób zarządzania środkami, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1, 2 i 4 służącymi do realizacji określonych programów lub projektów określają porozumienia między Ministrem Finansów a podmiotami określonymi w ust. 2.”;

8) art. 30d otrzymuje brzmienie:

„Art. 30d. 1. Środki, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2, są gromadzone na wyodrębnionych rachunkach bankowych, prowadzonych w euro, i mogą być wydatkowane do wysokości kwot zgromadzonych na tych rachunkach.

2. Obsługę bankową rachunków, o których mowa w ust. 1, prowadzi Narodowy Bank Polski na podstawie umów rachunku bankowego.

3. W ramach obsługi, o której mowa w ust. 2, Narodowy Bank Polski jest obowiązany do dokonywania wypłat w złotych lub w euro na podstawie dyspozycji właściciela rachunku lub jego pełnomocników.

4. W przypadku wykorzystania środków, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1, 2 i 4:

- 1) niezgodnie z przeznaczeniem;
- 2) bez zachowania procedur, o których mowa w art. 30 pkt 2;
- 3) pobrania ich w sposób nienależny albo w nadmiernej wysokości – podlegają one zwrotowi przez beneficjenta pomocy udzielonej z tych środków wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych na rachunek, na którym są gromadzone lub z którego zostały wypłacone.

5. Wykorzystanie środków, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1, 2 i 4, w sposób określony w ust. 4 wyklucza prawo otrzymania tych środków przez kolejne 3 lata licząc od dnia stwierdzenia nieprawidłowego wykorzystania tych środków, chyba że obowiązek ich przyznania danemu podmiotowi lub grupie podmiotów wynika z umowy zawartej z dawcą środków, wskazującej bezpośrednio ten podmiot.

6. Do zwrotu środków, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 3, stosuje się odrębne przepisy.”;

9) w art. 30e:

- a) w ust. 1 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:
„Minister Finansów może określić, w drodze rozporządzenia, sposób, warunki i tryb dysponowania środkami, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1, w szczególności:”;
- b) w ust. 2 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:
„Minister Finansów może określić, w drodze rozporządzenia, sposób, warunki i tryb dysponowania środkami, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 2, w szczególności:”;
- c) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Minister Finansów w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi oraz ministrem właściwym do spraw rynków rolnych określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb udzielania i rozliczania

pożyczek na prefinansowanie zadań Wspólnej Polityki Rolnej, przekazywania na rachunek bieżący agencji płatniczych, o których mowa w odrębnych przepisach, zwanych dalej „agencjami płatniczymi”, środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej i środków krajowych przeznaczonych na realizację zadań Wspólnej Polityki Rolnej oraz sposób rozliczania tych środków, mając na względzie zachowanie przez agencje płatnicze terminów i warunków dokonywanych płatności, a także konieczność kontroli środków będących w dyspozycji agencji płatniczych.”;

10) w art. 34:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Należności i wierzytelności przypadające agencjom płatniczym, pochodzące z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej i środków krajowych przeznaczonych na realizację Wspólnej Polityki Rolnej, mogą być, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, umarzane w całości lub w części, a ich spłata odraczana lub rozkładana na raty.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb umarzania w całości lub w części, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności, o których mowa w ust. 1a, a także wskaże organy do tego uprawnione, z uwzględnieniem:

- 1) przesłanek uzasadniających umorzenie w całości lub w części, odroczenie lub rozłożenie na raty należności;
- 2) rodzaju i zakresu udzielonych ulg w spłaceniu należności;
- 3) wskazania organów właściwych do umarzania należności w całości lub w części, odraczania lub rozkładania na raty, w zależności od wysokości udzielonej ulgi.”;

11) w art. 63 w ust. 1 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) realizację Wspólnej Polityki Rolnej.”;

12) w art. 66 w ust. 2:

a) (uchylona),

- b) dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
 - „4) na wydatki związane z realizacją Wspólnej Polityki Rolnej.”;
- 13) w art. 69 w ust. 2 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:
 - „7) wydatki związane z realizacją Wspólnej Polityki Rolnej.”;
- 14) w art. 82 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
 - „3a. Materiały dotyczące wydatków, o których mowa w art. 63 ust. 1 pkt 7, przygotowuje i przedstawia Ministrowi Finansów minister właściwy do spraw rynków rolnych oraz minister właściwy do spraw rozwoju wsi.”;
- 15) w art. 90 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1. Podziału rezerw celowych dokonuje, z zastrzeżeniem ust. 2, Minister Finansów w porozumieniu z właściwymi ministrami i innymi dysponentami części budżetowych, nie później niż do dnia 31 października, z wyjątkiem rezerw, o których mowa w art. 66 ust. 2 pkt 2 i 4.”;
- 16) w art. 102:
 - a) w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) przeznaczone na współfinansowanie zadań, programów i projektów realizowanych ze środków, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 i 2a.”,
 - b) w ust. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) o których mowa w ust. 2”;
- 17) (uchylony);
- 18) w art. 138 w ust. 1 dodaje się pkt 19 w brzmieniu:
 - „19) przyznaniu lub przekazaniu środków na realizację zadań Wspólnej Polityki Rolnej bez zachowania procedur obowiązujących przy uruchamianiu tych środków.”.

Art. 14. Ustawa wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej, z wyjątkiem:

- 1) art. 2–4;
- 2) art. 7 ust. 6a pkt 1 i art. 11a ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą;
- 3) art. 82 ust. 3a ustawy, o której mowa w art. 13, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą

– które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.